

Sygn. akt III CZ 68/10

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa Agencji Wydawniczej "T." sp. z o.o.

w C.

przeciwko B. O.

przy interwencji ubocznej po stronie pozwanej S.-P. S.A. w R.

o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 kwietnia 2011 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 maja 2010 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wydał w dniu 27 maja 2010 r. wyrok, którym zmienił orzeczenie Sądu Okręgowego w K. zapadłe w sprawie z powództwa Agencji Wydawniczej „T.” Spółki z o.o. w C. przeciwko B. O., przy interwencji ubocznej po stronie pozwanej S.-P. S.A. w R. o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji. Wyrok z 27 maja 2010 r. stanowił trzecie kolejne rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w tej sprawie, ponieważ dwa poprzednie wyroki tego Sądu zostały uchylone przez Sąd Najwyższy – pierwszy w części zmieniającej orzeczenie Sądu Okręgowego oraz w zakresie kosztów procesu; drugi w całości. Ponieważ w drugim orzeczeniu Sąd Apelacyjny zmienił rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił powództwo – w postanowieniu o kosztach procesu nałożył na stronę powodową obowiązek zapłacenia pozwanej kwoty 127.640 zł oraz interwenientowi ubocznemu po stronie pozwanej – kwoty 23.360 zł. Po uchyleniu tego wyroku przez Sąd Najwyższy powód złożył wniosek restytucyjny o zwrot wyegzekwowanych kosztów.

W wyroku z 27 maja 2010 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji, jednak tylko częściowo oddalił powództwo, uznając za uzasadnione zakazanie pozwanej wprowadzania do obrotu konkretnie wymienionych trzech czasopism krzyżówkowych opatrzonych na okładce oznaczeniami numerycznymi oraz nakazanie jej opublikowania stosownego oświadczenia w prasie i obciążył strony kosztami postępowania pierwszoinstancyjnego po połowie (pkt 1). W pozostałej części Sąd odwoławczy oddalił apelację (pkt 2). Kosztami postępowań apelacyjnego i kasacyjnego także obciążył obie strony po połowie i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powoda 50.000 zł (pkt 3). W punkcie 4 wyroku Sąd drugiej instancji zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 63.820 zł „tytułem wyegzekwowanej części świadczenia w zakresie kosztów postępowania”.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że pozwana nie kwestionowała, iż wyegzekwowała od powoda wszystkie sumy należne jej z tytułu kosztów ujęte w poprzednim wyroku Sądu Apelacyjnego w kwocie 127.640 zł,

wobec czego na podstawie art. 415 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ k.p.c. i przy zastosowaniu tej samej zasady rozkładu kosztów sporu (po 1/2) – powinna zwrócić połowę wyegzekwowanego świadczenia.

Po wydaniu wyroku powód złożył wniosek z 9 czerwca 2010 r. o jego uzupełnienie przez zamieszczenie postanowienia w przedmiocie zwrotu na rzecz powoda kosztów zgłoszonej interwencji, wyegzekwowanych od niego przez interwenienta.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2010 r. Sąd Apelacyjny uzupełnił wyrok w ten sposób, że oddalił żądanie zwrotu wyegzekwowanego świadczenia z tytułu kosztów postępowania w pozostałym zakresie. W motywach postanowienia wyjaśnił, że powód składając wniosek o zwrot wyegzekwowanego świadczenia podał, iż wyegzekwowana kwota wynosi 130.000 zł, jednak tego faktu nie wykazał. Pozwana przyznała, że ściągnęła zasądzone koszty, natomiast interwenient nie wypowiedział się w tej sprawie. Sąd nie znalazł podstaw, aby zastosować domniemanie procesowe z art. 230 k.p.c. ponieważ podana przez powoda suma jaką od niego wyegzekwowano nie zgadza się z tą, jaka powinna zostać ściągnięta, gdyby koszty wyegzekwował także interwenient.

Po otrzymaniu odpisu wyroku z uzasadnieniem powód złożył zażalenie „na postanowienie Sądu Apelacyjnego w zakresie zwrotu kosztów procesu zawarte w pkt 3 i 4 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 maja 2010 r.” i wniósł „o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie postanowienia orzekającego o kosztach tj. pkt 3 i 4 poprzez zasądzenie kosztów wyegzekwowanych od powoda na rzecz interwenienta ubocznego w kwocie 23.360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego”. Skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 102 § 1 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 i w zw. z art. 415 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Znowelizowany art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. wprowadził zażalenie do Sadu najwyższego na postanowienie co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Taki charakter mają koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, które powstały w postępowaniu drugoinstancyjnym i o których sąd odwoławczy orzeka w ramach realizacji

zawartego w art. 108 § 1 k.p.c. obowiązku zamieszczenia w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji rozstrzygnięcia o kosztach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2010 r., II PZ 4/10, baza elektroniczna Lex nr 688681). Inny charakter ma natomiast przewidziana w art. 415 k.p.c. (w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.) instytucja restytucji, umożliwiająca usunięcie skutków wykonania prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, które następnie zostało uchylone przez Sąd Najwyższy, a po ponownym rozpoznaniu sprawy zapadło rozstrzygnięcie odmiennej treści, powodujące, że przymusowo wykonane świadczenie stało się nienależne. Orzeczenie w tym przedmiocie jest rodzajowo odmienne od orzeczenia co do kosztów procesu. O ile bowiem orzeczenie o kosztach obejmuje rozstrzygnięcie o obowiązku zwrotu między stronami poniesionych przez nie w toku procesu kosztów związanych z jego prowadzeniem, stanowiących świadczenia należne, o tyle orzeczenie o zwrocie wyegzekwowanego świadczenia odnosi się do obciążeń nienależnych, podstawa spełnienia których odpadła w wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Nawet więc w sytuacji, w której wyegzekwowanym świadczeniem są koszty procesu, wniosek o zwrot tego świadczenia jako nienależnego i rozstrzygnięcie o tym wniosku nie stanowią postanowienia co do kosztów procesu, wobec czego art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie może stanowić podstawy uprawniającej do złożenia zażalenia zaskarżającego rozstrzygnięcie o zwrocie wyegzekwowanego świadczenia.

Poszukiwaniu innej ewentualnej podstawy zaskarżenia takiego postanowienia w niniejszej sprawie stoi na przeszkodzie okoliczność, że we wskazanych przez skarżącego punktach wyroku brak substratu zaskarżenia, nie ma w nim bowiem orzeczenia, przeciwko któremu powód kieruje swoje zażalenie. Przedmiotem zażalenia jest pominięcie w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego postanowienia o zwrocie kosztów interwencji ubocznej. Rzeczywiście w wyroku zabrakło rozstrzygnięcia o wniosku powoda dotyczącym zwrotu kosztów, które przymusowo ściągnął od niego interwenient uboczny. Ten brak uzupełniony został jednak w wyniku złożonego przez powoda wniosku z 9 czerwca 2010 r. - postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 czerwca 2010 r. Orzeczenie, którego pominięcie podnosi skarżący zostało więc wydane w drodze postępowania o uzupełnienie

wyroku. Natomiast we wskazanych przez skarżącego punktach wyroku nie ma ani pozytywnego, ani negatywnego orzeczenia odnoszącego się co do całości lub części wniosku o zwrot świadczenia wyegzekwowanego przez interwenienta. Znajduje się tam jedynie orzeczenie o zwrocie świadczenia wyegzekwowanego przez pozwaną. Ponieważ zaskarżenie orzeczenia, które nie istnieje jest niedopuszczalne, konieczne było odrzucenie zażalenia powoda na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 373 k.p.c. i art. 370 k.p.c.